

Bureaukratiets bogstavsuppe

Af Torleif Jonasson og Anne Marie Wium-Andersen

Selv eksperter kan hurtigt fare vild i FN-systemets alfabet-supper af forkortelser for alverdens organer, underorganisationer, udvalg og arbejdsgrupper.

Det er følelsen, når man når man sidder og prøver at få sig et overblik over FN, som verdensorganisationen ser ud i dag, 75 år efter den blev skabt. Det starter fint med hovedorganerne, som tæller Generalforsamlingen (UNGA), Sikkerhedsrådet (UNSC), Det økonomiske og sociale råd (ECOSOC), Den internationale domstol (ICJ) og Sekretariatet. Så langt, så godt.

Men så kommer underorganer, særorganisationer, programmer og fonde; kommissioner, komitéer, bestyrelser og udvalg; og arbejdsgrupperne, ikke at forglemme!

Af sidstnævnte kan for eksempel nævnes Ad Hoc Working Group of the Whole of the Regular Process. Den har så vidt vides ikke nogen forkortelse, men til gengæld er det en titel, der lyder som

taget ud af H2G2, *The Hitchhiker's Guide to the Galaxy*, og dét i sig selv fortjener benævnelse i denne sammenhæng.

Så er der ACABQ, Advisory Committee on Administrative and Budgetary Questions, og UNCOPUOS, United Nations Committee on the Peaceful Uses of Outer Space (det er altså ikke noget, vi finder på).

Tre fødevareorganisationer

Lad os i anledning af uddelingen af Nobels Fredspris i år kigge på fødevareområdet – et noget mere jordnært emneområde, kunne man forledes til at tro. Men næh, nej. For her har FN-systemet ikke bare én, ikke to, men tre fødevareorganisationer: the Food and Agriculture Organisation, the International Fund for Agricultural Development og World Food Programme, forkortet FAO, IFAD og WFP (fordelen ved forkortelserne begynder muligvis at dæmre for læseren).

De tre organisationer, der alle har deres hovedkvarter i Rom, arbejder al-

Torleif Jonasson, generalsekretær ved FN-forbundet og Anne Marie Wium-Andersen, kommunikationsansvarlig ved FN-forbundet. Torleif har arbejdet med FN's bæredygtighedsdagsorden siden 1989, mens Anne Marie første gang prøvede kræfter med labyrinten i 2006, som praktikant på den danske FN-mission i New York under Danmarks medlemskab af Sikkerhedsrådet.

le for at opnå fødevarerikkerhed og for at bekæmpe sult. Men den fælles vision har igennem tiden ført til uskønne mandatkrigige organisationerne imellem og kamp for ressourcer. Herunder ud-

Så er der ACABQ, Advisory Committee on Administrative and Budgetary Questions, og UNCOPUOS, United Nations Committee on the Peaceful Uses of Outer Space.

viklingsbistanden fra medlemslandene, der i stigende grad bliver 'øremærket' til specifikke organisationer og programmer eller samarbejdslande.

Men hvorfor operer man overhovedet med tre fødevarerorganisationer? FAO blev etableret i 1945, men som årene gik, voksede utilfredsheden blandt en større og større del af medlemslandene med organisationens arbejde (ikke mindst i konteksten af Den Kolde Krig).

Lang historie kort, blev så henholdsvis IFAD og WFP etableret – af medlemslandene. IFAD var – groft sagt – OPEC-landenes (Organisation of the Petroleum Exporting Countries) projekt, mens WFP i højere grad var amerikanernes; i starten tænkt som et midlertidigt projekt til at lette nogle overskudslagre, men så voksede det sig til at blive en permanent del af FN-familien, med hvad det medfører af familieskærmydsler.

I FN-hierarkiet hører WFP til blandt FN's fonde og programmer med bånd til både UNGA og ECOSOC, mens FAO og IFAD hører til blandt FN's særorganisationer med bånd til ECOSOC. Blandt særorganisationerne finder vi også UNIDO, UN's Industrial

Development Organisation, som blev etableret, da industrialiseringen begyndte at tage fart i udviklingslandene.

FN's kommission for Global Governance anbefalede i sin rapport i 1995, at UNIDO sammen med UNCTAD, UN's Conference on Trade and Development, skulle nedlægges til fordel for et nyt Økonomisk Sikkerhedsråd i FN.

Rapporten udkom op til FN's Verdenstopmøde om Social Udvikling (WSSD) i København, så til topmødet kunne vi se en febrilsk lobbyvirksomhed fra de lukningstruede organisationer.

Som rapporten skrev: "Disse to organisationer vil ikke kunne nedlægges uden vemod, eftersom alle organisationer skaffer sig støttekredse, som holder fast ved dem, selv når deres eksistensberettigelse er forsvundet". Begge organisationer findes stadig.

Akronymet WSSD bliver også brugt om en anden stor konference, World Summit on Sustainable Development', FN's bæredygtighedstopmøde i Johannesburg 2002. Denne er ikke at forveksle med UNCED, FN's Miljø- og Udviklingskonference i Rio de Janeiro 1992, og selvom det bare var en konference, så er UNCED vigtigere, for her fik vi ikke kun Agenda 21, planen for bæredygtig udvikling i det 21. århundrede, men også CBD (Biodiversitetskonventionen), UNCCD (Ørkenbredningskonventionen) og UNFCCC (FN's klimaforandringsrammekonvention).

Med konventionerne fulgte årlige opfølgingsmøder, partskonferencer. Da det 15. årlige opfølgingsmøde på

UNFCCC blev holdt i København, var der mange danskere, der troede COP-15 stod for noget med Copenhagen, men det er altså bare en generisk betegnelse for Conference of the Parties.

UNCED fik også sit eget opfølgingsorgan med årlige møder: CSD, Commission on Sustainable Development (ikke at forveksle med CSD, Commission on Social Development), som eksisterede frem til årene omkring UNCSO (FN's Konference om Bæredygtig Udvikling i Rio 2012); men som med vedtagelsen af SDG'erne (FN's Verdensmål for Bæredygtig Udvikling) er blevet afløst af HLPF, High Level Political Forum.

For kort tid siden meddelte Danmark, at man vil fremlægge sin anden VNR, Voluntary National Report, om opfølgningen af Bæredygtighedsmålene, til HLPF i 2021. Så må vi håbe, at vi har fået en national handlingsplan for målene inden da.

Apropos rapporter: da FN's Menneskerettighedskommission blev til et råd (UNHRC) i 2015, etablerede man også UPR, Universal Periodic Review, som peer review mekanisme – en 'noget-for-noget'-høring, hvor ikke bare medlemslandene, men også civilsamfundet kan rejse kritik og komme med forslag til forbedringer. Til næste år gennemføres Danmarks tredje UPR, og 26 danske NGO'er (*non-governmental organisations*) – herunder FN-forbundet – har netop sendt en fælles rapport afsted med 41 anbefalinger til forbedring.

Lad os slutte med, hvad der kunne være en god nyhed: TPNW blev den

24. oktober 2020 ratificeret af Honduras, og da der nu er de krævede 50 underskrifter, så træder FN's Traktat om Forbud mod Atomvåben i kraft den 22. januar 2021. Den mindre gode nyhed er, at Danmark ikke vil skrive under.

Hvis Danmark skulle finde på at meddele sit kandidatur til UNSC, så er vi altså lidt bagud på point på sikkerhedsområdet, selvom vores stærke opbakning til princippet om R2P, *Responsibility to Protect*, selvfølgelig trækker opad – og tak for det!

FN er en labyrint af akronymer. En verden, hvor væggene kan synes stivet af bureaukrati og levn fra hedenold.

Således en tour de force i den labyrint af akronymer, FN-systemet er. En labyrint, hvor væggene kan synes stivet af bureaukrati og levn fra hedenold. Men ser du grundigt efter, så finder du også både idealismen med dens tro på en bedre verden – og realismen med dens indsigt i, at vi bliver nødt til at arbejde sammen for at opnå den. Så må vi tage en ordbog under armen undervejs.

The United Nations System

UN PRINCIPAL ORGANS

GENERAL ASSEMBLY

SECURITY COUNCIL

ECONOMIC AND SOCIAL COUNCIL

SECRETARIAT

INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE

TRUSTEESHIP COUNCIL⁶

Subsidiary Organs

- Disarmament Commission
- Human Rights Council
- International Law Commission
- Joint Inspection Unit (JIU)
- Main Committees
- Standing committees and ad hoc bodies

Funds and Programmes⁷

UNDP United Nations Development Programme

- **UNCDF** United Nations Capital Development Fund
- **UNV** United Nations Volunteers

UNEP⁸ United Nations Environment Programme

UNFPA United Nations Population Fund

UN-HABITAT⁸ United Nations Human Settlements Programme

UNICEF United Nations Children's Fund

WFP World Food Programme (UN/FAO)

Subsidiary Organs

- Counter-Terrorism Committee
- International Residual Mechanism for Criminal Tribunals
- Military Staff Committee

Functional Commissions

- Crime Prevention and Criminal Justice
- Narcotic Drugs
- Population and Development
- Science and Technology for Development
- Social Development
- Statistics
- Status of Women
- United Nations Forum on Forests

Regional Commissions⁸

ECA Economic Commission for Africa

ECE Economic Commission for Europe

ECLAC Economic Commission for Latin America and the Caribbean

ESCAP Economic and Social Commission for Asia and the Pacific

ESCWA Economic and Social Commission for Western Asia

Departments and Offices⁹

EOSG Executive Office of the Secretary-General

DCO Development Coordination Office

DESA Department of Economic and Social Affairs

DGACM Department for General Assembly and Conference Management

DGC Department of Global Communications

DMSPC Department of Management Strategy, Policy and Compliance

DOS Department of Operational Support

DPO Department of Peace Operations

DPPA Department of Political and Peacebuilding Affairs

DSS Department of Safety and Security

OCHA Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

OCT Office of Counter-Terrorism

ODA Office for Disarmament Affairs

OHCHR Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights

OIOS Office of Internal Oversight Services

OLA Office of Legal Affairs

OSAA Office of the Special Adviser on Africa

SRSB/CAAC Office of the Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict

SRSB/SVC Office of the Special Representative of the Secretary-General on Sexual Violence in Conflict

SRSB/VAC Office of the Special Representative of the Secretary-General on Violence Against Children

Research and Training

- UNIDIR** United Nations Institute for Disarmament Research
- UNITAR** United Nations Institute for Training and Research
- UNSSC** United Nations System Staff College
- UNU** United Nations University

Other Entities

- ITC** International Trade Centre (UN/WTO)
- UNCTAD**^{1,8} United Nations Conference on Trade and Development
- UNHCR**¹ Office of the United Nations High Commissioner for Refugees
- UNOPS**¹ United Nations Office for Project Services
- UNRWA**¹ United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East
- UN-WOMEN**¹ United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women

- Peacekeeping operations and political missions
- Sanctions committees (ad hoc)
- Standing committees and ad hoc bodies

Other Bodies¹⁰

- Committee for Development Policy
- Committee of Experts on Public Administration
- Committee on Non-Governmental Organizations
- Permanent Forum on Indigenous Issues
- UNAIDS** Joint United Nations Programme on HIV/AIDS
- UNEGN** United Nations Group of Experts on Geographical Names
- UNGGIM** Committee of Experts on Global Geospatial Information Management

Research and Training

- UNICRI** United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute
- UNRISD** United Nations Research Institute for Social Development

- UNDRR** United Nations Office for Disaster Risk Reduction

- UNODC**¹ United Nations Office on Drugs and Crime

- UNOG** United Nations Office at Geneva

- UN-OHRLS** Office of the High Representative for the Least Developed Countries, Landlocked Developing Countries and Small Island Developing States

- UNON** United Nations Office at Nairobi

- UNOP**² United Nations Office for Partnerships

- UNOV** United Nations Office at Vienna

Related Organizations

- CTBTO PREPARATORY COMMISSION**
Preparatory Commission for the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization
- IAEA**^{1,3} International Atomic Energy Agency
- ICC** International Criminal Court
- IOM**¹ International Organization for Migration
- ISA** International Seabed Authority
- ITLOS** International Tribunal for the Law of the Sea
- OPCW**³ Organization for the Prohibition of Chemical Weapons
- WTO**^{1,4} World Trade Organization

Peacebuilding Commission

HLPF High-level Political Forum on Sustainable Development

Specialized Agencies^{1,5}

- FAO** Food and Agriculture Organization of the United Nations
- ICAO** International Civil Aviation Organization
- IFAD** International Fund for Agricultural Development
- ILO** International Labour Organization
- IMF** International Monetary Fund
- IMO** International Maritime Organization
- ITU** International Telecommunication Union
- UNESCO** United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
- UNIDO** United Nations Industrial Development Organization
- UNWTO** World Tourism Organization
- UPU** Universal Postal Union
- WHO** World Health Organization
- WIPO** World Intellectual Property Organization
- WMO** World Meteorological Organization
- WORLD BANK GROUP**⁷
 - **IBRD** International Bank for Reconstruction and Development
 - **IDA** International Development Association
 - **IFC** International Finance Corporation

Notes:

- 1** Members of the United Nations System Chief Executives Board for Coordination (CEB).
- 2** UN Office for Partnerships (UNOP) is the UN's focal point vis-a-vis the United Nations Foundation, Inc.
- 3** IAEA and OPCW report to the Security Council and the General Assembly (GA).
- 4** WTO has no reporting obligation to the GA, but contributes on an ad hoc basis to GA and Economic and Social Council (ECOSOC) work on, inter alia, finance and development issues.
- 5** Specialized agencies are autonomous organizations whose work is coordinated through ECOSOC (intergovernmental level) and CEB (inter-secretariat level).
- 6** The Trusteeship Council suspended operation on 1 November 1994, as on 1 October 1994 Palau, the last United Nations Trust Territory, became independent.
- 7** International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID) and Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA) are not specialized agencies in accordance with Articles 57 and 63 of the Charter, but are part of the World Bank Group.
- 8** The secretariats of these organs are part of the UN Secretariat.
- 9** The Secretariat also includes the following offices: The Ethics Office, United Nations Ombudsman and Mediation Services, and the Office of Administration of Justice.
- 10** For a complete list of ECOSOC Subsidiary Bodies see un.org/ecosoc.

This Chart is a reflection of the functional organization of the United Nations System and for informational purposes only. It does not include all offices or entities of the United Nations System.